Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001330

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-03-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данильців Любомир Орестович
2. Liubomyr O. Danyltsiv

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1630-7619

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Стоматологія

Дата захисту: 10-04-2023

Спеціальність за освітою: Стоматологія

Місце роботи здобувача: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 20.601.042

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 61.47.35.07, 76, 76.29.37.11

Тема дисертації:

1. Клініко-лабораторне обґрунтування лікування та профілактики карієсу зубів у дітей при підвищеному рівні тривожності в умовах йододефіциту.

2. Clinical and laboratory substantiation of the treatment and prevention of dental caries in children with an increased level of anxiety in conditions of iodine deficiency.

Реферат/анотація:

1. Проведено клінічне спостереження за дітьми віком 15-ти років, які проживали та навчалися в умовах йододефіциту. З метою оцінки каріесогенної ситуації в ротовій порожнині дітей вивчали гігієнічний індекс (OHI-S), індекс карієсу (КПВ), мінералізуючий потенціал слини (МПС), резистентність емалі зубів (ТЕР-тест за В.Р. Окушко); у ротовій рідині визначали кількісний склад загального кальцію та неорганічного фосфору, активність кислої фосфатази, pH, а також в'язкість, швидкість слиновиділення. Проаналізували особливості харчового раціону та поведінкових факторів за даними анкетування дітей. Встановлено, що незадовільний стоматологічний статус дітей погіршував якість їхнього життя за такими критеріями, як фізичне (зубний біль відчували 47,62% опитаних) і моральне (соромилися посміхатися через стан зубів 7,74% анкетованих) благополуччя. Вивчено особливості динаміки змін показників стану твердих тканин зубів та гомеостазу ротової порожнини в 15-річних дітей із урахуванням їхнього психоемоційного стану. По мірі зростання

тривожності від низького до високого рівня зменшувалася концентрація загального кальцію в 1,3 раза (з 1,16±0,01 ммоль/л до 0,91±0,01 ммоль/л, p<0,05) та кальцій-фосфорний коефіцієнт у 1,4 раза (з 0,31±0,002 до 0,22±0,005, p<0,05), зростав вміст неорганічного фосфору в 1,1 раза (з 3,74±0,02 ммоль/л до 4,24±0,08 ммоль/л, p<0,05) та активність кислої фосфатази в 1,4 раза (з 57,30±0,96 Од/л до 78,00±0,98 Од/л, p□0,05), знижувалася швидкість слиновиділення в 1,6 раза (з 0,49±0,01 мл/хв до 0,31±0,01 мл/хв, p□0,05), зміщався в кислий бік рівень pH ротової рідини (з 7,12±0,06 од. до 6,40±0,08 од., p□0,05), підвищувалася в'язкість у 1,3 раза (з 2,21±0,04 відн. од. до 2,79±0,03 відн. од., p□0,05). Такі порушення якісних та кількісних властивостей ротової рідини, які посилювалися зі зростанням рівня тривожності, викликали зменшення показника мінералізуючого потенціалу слини у дітей із високим рівнем тривожності в 1,5 раза більше порівняно з дітьми з низьким рівнем (1,89±0,08 бала проти 2,87±0,09 бала, p□0,05). Оскільки ремінералізуючі властивості ротової рідини визначають ступінь мінералізації та структурну повноцінність твердих тканин зуба, зниження мінералізуючого потенціалу слини призвело до зростання в дітей із високим рівнем тривожності показника ТЕР-тесту в 2,3 раза (з 2,77±0,18 бала до 6,28±0,12 бала, p□0,05). Зниження резистентності емалі до ушкоджуючої дії кислот сприяло ініціації процесу демінералізації та зумовлювало каріозне ураження зубів, що підтверджував достовірно вищий індекс КПВ зубів у дітей із високим рівнем тривожності (8,18±0,16 постійного зуба) порівняно з дітьми з низьким рівнем (2,85±0,17 постійного зуба) (p□0,05). Виявлено шкідливу модель харчування з частими солодкими перекусами в дітей із високим рівнем тривожності, що є фактором ризику розвитку розладів, пов'язаних із способом життя. При високому рівні тривожності порівняно з низьким рівнем зростала кількість осіб, які вживали солодкі напої в 1,5 раза та солодощі в 1,3 раза. При високому рівні тривожності зростала в 2,1 раза кількість дітей, які перекушували два і більше разів на день, на відміну від дітей із низьким рівнем тривожності. По мірі зростання рівня тривожності зменшувалася питома вага осіб, які в якості перекусів споживали фрукти (в 1,4 раза) і молочні продукти (в 2,1 раза) та зростала питома вага осіб, які вживали солодощі (в 1,4 раза) та чіпси/сухарики (в 1,9 раза). Діти з високим рівнем тривожності надавали перевагу солодощам та чіпсам/сухарикам замість фруктів і молочних продуктів. Висока частота солодких перекусів, регулярне споживання солодощів та солодких напоїв і перевага смаку над поживною цінністю продуктів харчування були вищими серед дітей із високим рівнем тривожності. Встановлено, що модель відвідування стоматолога відрізнялася залежно від рівня тривожності. У дітей із низьким рівнем переважала кратність відвідування стоматолога 2 раза на рік (30,49%) та більше 2 разів на рік (36,59%) на відміну від дітей із високим рівнем тривожності, які зверталися до стоматолога 1 раз на рік (47,22%) та по мірі необхідності (25,93%). Досліджено патогенетичні механізми виникнення карієсу в дітей у результаті взаємодії таких загальновизнаних карієсогенних факторів як мікробний чинник, вуглеводний чинник, резистентність емалі зубів на тлі порушення фізико-хімічних властивостей ротової рідини, що залежало від рівня тривожності дітей і дотримання ними принципів здорового способу життя. Ключові слова: стоматологічна захворюваність, несприятливі екологічні чинники, карієс зубів, поширеність, інтенсивність, діти, психоемоційний стан, йододефіцит, мінералізуючий потенціал, резистентність емалі, ротова рідина, профілактика, лікування. Галузь-Медицина.

2. Clinical observation of 15-year-old children who lived and studied in conditions of iodine deficiency was carried out. In order to assess the cariogenic situation in the oral cavity of children, the hygienic index (OHI-S), caries index (KPV), mineralizing potential of saliva (MPS), tooth enamel resistance (TER-test according to V.R. Okushko) were studied; the quantitative composition of total calcium and inorganic phosphorus, acid phosphatase activity, pH, as well as viscosity, saliva secretion rate were determined in the oral fluid. The peculiarities of the food diet and behavioral factors were analyzed according to the data of the children's questionnaire. Changes in the biochemical and biophysical characteristics of oral fluid depending on the dental status of 15-year-old children who lived in areas with insufficient iodine content in environmental objects were studied. In children with caries-affected teeth, compared to children with intact teeth, we noted a decrease in the level of total calcium (from 1.23±0.01 mmol/l to 1.06±0.01 mmol/l, p□0.05) and calcium - phosphorus coefficient (from 0.33±0.005 to 0.28±0.005, p□0.05), increase in the content of phosphate ions (from 3.75±0.03 mmol/l to 3.87±0.04 mmol /l, p□0.05) and acid phosphatase enzymatic activity (from 50.71±2.70 U/l to 67.22±1.13 U/l, p□0.05), decrease in the rate of

salivation (from 0.54±0.01 ml/min to 0.41±0.01 ml/min, p□0.05), a shift in the level of hydrogen ions to the acidic side (from 7.21±0.07 units to 6 .76±0.06 units, p□0.05) and an increase in the viscosity of oral fluid (from 1.88±0.03 relative units to 2.48±0.03 relative units, p□ 0.05). Violations of calcium homeostasis in the oral cavity, acid-alkaline balance and rheological properties of the oral fluid caused a decrease in the mineralizing potential of the oral fluid (from 3.47±0.22 points to 2.42±0.07 points, p□0.05), which indicated a violation of its mineralizing properties. The mineralizing ability of the oral fluid affected the acid resistance of the enamel, which was evidenced by the increase in the TER-test index (from 1.42±0.14 points to 4.49±0.15 points, p□0.05). A decrease in the resistance of tooth enamel in children led to the demineralization of hard tissues with the emergence and further progression of the carious process. Such violations of the qualitative and quantitative properties of oral fluid, which increased with increasing anxiety level, caused a decrease in the indicator of the mineralizing potential of saliva in children with a high level of anxiety by 1.5 times more compared to children with a low level (1.89±0.08 points vs. 2.87±0.09 points, p□0.05). Since the remineralizing properties of the oral fluid determine the degree of mineralization and the structural completeness of the hard tissues of the tooth, a decrease in the mineralizing potential of saliva led to a 2.3-fold increase in the TER test score in children with a high level of anxiety (from 2.77±0.18 points to 6. 28±0.12 points, p□0.05). A decrease in the resistance of enamel to the damaging action of acids contributed to the initiation of the demineralization process and caused carious damage to the teeth, which was confirmed by a significantly higher KPV index of teeth in children with a high level of anxiety (8.18±0.16 permanent teeth) compared to children with a low level (2, 85±0.17 permanent teeth) (p□0.05). Children with high levels of anxiety preferred sweets and chips/crackers over fruit and dairy products. High frequency of sugary snacks, regular consumption of sweets and sugary drinks, and preference for taste over nutritional value of foods were higher among children with high levels of anxiety. The pathogenetic mechanisms of the occurrence of caries in children as a result of the interaction of such generally recognized cariogenic factors as the microbial factor, the carbohydrate factor, the resistance of tooth enamel against the background of the violation of the physicochemical properties of oral fluid, which depended on the level of anxiety of children and their adherence to the principles of a healthy lifestyle, were investigated. Key words: dental morbidity, adverse environmental factors, dental caries, prevalence, intensity, children, psychoemotional state, iodine deficiency, mineralizing potential, enamel resistance, oral fluid, prevention, treatment. Branch-Medicine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- 1. Данильців ЛО, Рожко ММ. Дослідження структурно-функціональної кислотостійкості емалі постійних зубів у дітей залежно від особливостей вияву різних рівнів тривожності. Art of Medicine. 2022;2(22):32-6. 10.21802/artm.2022.2.22.32
- 2. Данильців ЛО, Рожко ММ. Особливості мікрокристалізації та мінералізуючого потенціалу ротової рідини у 15-річних підлітків із різним рівнем тривожності. Art of Medicine. 2022;3(23):36-9. 10.21802/artm.2022.3.23.36
- 3. Данильців ЛО, Рожко ММ. Стоматологічний статус 15-річних школярів Івано-Франківської області. Клінічна стоматологія. 2021;4:39-43. 10.11603/2311-9624.2021.4.12660

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U004144 0121U109242

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рожко Микола Михайлович

2. Mykola M. Rozhko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6876-2533

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каськова Людмила Федорівна

2. Liudmyla F. Kaskova

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0855-286

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченко, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Годованець Оксана Іванівна

2. Oksana I. Hodovanets

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1889-3893

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Октисюк Юрій Вікторович

2. Yuriy V. Oktysyuk

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7741-2490

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попович Зоряна Богданівна

2. Zoriana B. Popovych

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4472-3748

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Воронич-Семченко Наталія Миколаївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Воронич-Семченко Наталія Миколаївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Кулинич Галія Богданівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна